No. 976 — Zaterdag 13 September 1902. — 19de Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 12 September.

Prof. WENT.

Tot onze bevreemding is het rapport van den Utrechtschen hoogleeraar nog niet in zijn geheel hier ontvangen, reden, waarom wij nu slechts een kort uittreksel laten volgen om het later geheel op te nemen.

Daar men, op initiatief van de „Curaçaosche Maatschappij", reeds begonnen is met exporthandel, willen wij thans mededeelen, wat ook Prof. Went hierover zegt, omdat wij hierin een goedkeuring zien voor den reeds bestaanden handel en een aanmoediging tot uitbreiding hiervan. Wij behandelen dit het eerste, omdat er spoedig reeds een begin mede kan gemaakt, zoodat wij nog dit jaar hier voordeel uit kunnen trekken.

„In de hofjes zal men het meerendeel der tropische gewassen kunnen kweeken, zooals uit de tot nu toe opgedane ervaringen wel blijkt. Daaronder zullen dan zeker een eerste plaats innemen de vruchtboomen, waaronder op het oogenblik alleen de oranjeboomen een exportproduct opleveren; de overige vruchten worden in de kolonie verkocht. Wanneer men echter ziet, welk een hooge vlucht de vruchtencultuur op Jamaica genomen heeft, sedert er vandaar snelvarende stoomschepen naar de Vereenigde Staten gaan, zoodat het eiland zich daardoor heeft kunnen herstellen van de suikerkrisis, dan schijnt de vraag gewettigd, of niet op Curaçao pogingen zouden kunnen worden gedaan om vruchten naar de Vereenigde Staten van Noord-Amerika uit te voeren. Ik denk daarbij niet uitsluitend aan bacones (de vrucht, die inzonderheid van Jamaica wordt geëxporteerd), maar ook aan mango's en vooral ook aan meloenen. Bij ervaring weet ik, dat op Curaçao uitstekende meloenen gekweekt kunnen worden. In de Vereenigde Staten is de meloen een zeer geliefkoosde vrucht en er werd mij tijdens mijn reis aldaar eenige malen gevraagd, waarom niet meloenen van de West-Indische eilanden daarheen gebracht werden in den tijd, dat zij in het Noorden niet groeien."

Zoodra de hofjes blank staan, terstond de dammen dus beplant. Geen nood thans, dat er meloenen te veel zijn, Amerika ziet reikhalzend uit naar het eerste schip beladen met onze goudgele vruchten.

KUNSTNIJVERHEID.

Wij bezitten thans een vereeniging tot bevordering van landbouw, veeteelt, zoutwinning en visscherij. Een ieder kan zich overtuigen, dat door de oprichting dezer „Curaçaosche Maatschappij" leven is gekomen in onze kolonie en met recht kunnen wij verwachten, dat langzamerhand hierdoor veel goeds tot stand zal gebracht worden. Sluimerende krachten zijn ontwaakt, nieuwe moed geschonken aan die werkeloos bleven treuren over de slechte tijden: er bestaat weder gegronde hoop, dat er nog wel iets van Curaçao te maken valt. Indien het Bestuur der kolonie en de Regeering in 't Moederland nog wat helpen wil, zal Curaçao er zich weer boven op werken, niet in eens, maar langzamerhand.

Door de voortdurende revolutie onzer naburen, en gedeeltelijke verplaatsing van den transito-handel met de omliggende eilanden is voor onze kolonie de toestand van vroeger jaren grootendeels veranderd. Curaçao moet nu voor zich zelf bronnen van bestaan openen, om aan het verlies, dat de handel geleden heeft, eenigszins te gemoet te komen. Wij kunnen ons moeilijk voorstellen, dat ons eiland weer worden zal, wat het was, *door den handel alleen*. Landbouw, veeteelt, zoutwinning en visscherij moeten als hulpbronnen worden gebruikt. En wat zij ons geven kunnen, is geenszins te versmaden.

Maar waarom niet alle zeilen bijgezet, nu wij *vooruit* moeten, vooruit zoo spoedig mogelijk, om niet langer achterwaarts te drijven, te pletter tegen de rotsen.

Op Curaçao bestaat kunstnijverheid, maar ongekend wordt zij niet gewaardeerd.

Jaren geleden is door de ijvervolle zorgen van den heer J. J. VAN DEN BERGE een vereeniging opgericht voor arme kantwerksters. „Arbeid adelt" hielp de jonge kunstenaressen zooveel het mogelijk was. Een comité van bereidvaardige dames taxeerde de kunstproducten, die welwillend door den heer A. STATIUS MULLER ten toon werden gesteld in een lokaal in de Breede Straat om koopers te lokken. Meestal waren dit vreemdelingen, die soms wel wat lang op zich lieten wachten. Vandaar, dat de arme werksters, die niet zoo lang haar loon konden missen, al spoedig zelf er op uitgingen om hun werkjes bij verschillende families te laten bezichtigen, te koop aan te bieden of te verloten. Er kwam weinig of geen werk in bij de vereeniging: „Arbeid adelt." zoodat deze in haar edel streven, het kantwerk te bevorderen, moest opgeven en ontbonden werd.

Is het niet jammer, dat al die moeite tot niets heeft geleid, en de jonge meisjes, die werkelijk kunstwerken van waarde zouden kunnen leveren, werkeloos blijven, omdat er geen koopers zijn? Moet dit nu zoo maar blijven?

Zonder geldelijken steun is het onmogelijk voor deze nijverheid behulpzaam op te treden. Maar moet ook dit voor bevoegde personen geen punt van overweging uitmaken?

Wanneer bekwame teekenaars eens een paar sierlijke voorbeelden teekenden en de gegoede burgers eens beschermers werden onzer curaçaosche kunst, was er reeds een begin gemaakt. Wanneer ambtenaren, die naar Holland vertrekken, er ook eens aan dachten zulk een kostbaar souvenir mede te nemen, opdat ook in Holland onze kunst gewaardeerd werd. De vereeniging „Oost en West" kon hier ook veel hulp bieden. In 's Gravenhage wordt meermalen tentoonstelling gehouden van indische kunstproducten, waarom is de afdeeling Curaçao niet vertegenwoordigd? Zou het zoo onmogelijk zijn onze kantwerken populair en gewild te maken in andere landen?

De verkooplokalen moeten niet hier, maar in 't buitenland worden opgericht, in de groote steden New-York, Londen, Parijs. Zeer zeker zullen de producten van Curaçaosche kunstnijverheid, vooral in een telkens naar iets nieuws snakkende wereldstad *als Parijs*, met *veel* winst zelfs te verkoopen zijn.

Behalve dit zoogenaamd spaansch kantwerk, bestaan er op Curaçao tal van rariteiten van meer of mindere waarde, maar toch interressant genoeg, omdat ze zoo zeldzaam zijn, en ook eenige kunstwaarde bezitten om als souvenir van Curaçao dienst te doen.

Tot dusverre echter, bestond op Curaçao geen afzonderlijk verkooplokaal voor *alle* curaçaosche rariteiten en kunstproducten te samen. Vandaar, dat sommige personen reeds jaren lang in onze kolonie doorbrengen of al meerdere malen ons eiland bezoeken voor zij in de gelegenheid zijn, zich dergelijke artikelen aan te schaffen. Als bij toeval krijgt men ze onder de oogen en dan nog is men er niet zeker van, dat ze ook voor ons verkrijgbaar zijn. Dikwerf moet men zeer veel moeite aanwenden om een smaakvol gearrangeerden bouquet uit schelpen en schubben vervaardigd te bekomen. Nu zwijgen we nog van opgezette vogels, poppen in oorspronkelijke curaçaosche kleederdracht, vruchten van Curaçao in was geboetseerd.

De alleraardigste, fijn gevlochten surprise-mandjes ziet men hier en daar vervaardigen en dan kan men

---

Feuilleton.

EERZUCHT.

„Sukkel, luibuis, stoffel dat je daar loopt," aan 't werk, en dadelijk...... of ik zal je! Dreigend hief vader de hand op, om den tragen jongen te kastijden.

„'k Heb 't werk af, vader, ik kán 't niet beter...... ik begrijp er niks van...... ik......"

„Zoo, begrijp je er niks van...... ik haal er bij 't inzien alleen al meer dan tien fouten uit, je schrijft maar wat, je denkt niet na! Joop, alla, hier, help je broer eens! vergelijk het eens met jouw werk!"

„Ja vader," riep Joop terug en kwam meteen al met zijn schrift aanloopen; vader hield niet van wachten.

De thema's werden naast elkaar gelegd, en die van den twee jaar jongeren Joop was nagenoeg *zonder* fouten, terwijl de oudste Flip, er door het broertje *zestien* aan zag wijzen.

„Laat ie ze maar niet veranderen, vader," raadde Joop, „meneer weet toch wel dat ie dan geholpen is, want hij kan 't wezenlijk niet!"

Vaders toorn, die al aan 't afzakken was, kwam op nieuw en heviger over den oudste meer: Kan niet, kan niet...... wil niet...... vertikt het...... luiert liever in de smederij bij Stieltjes, hé? Praatjes van de knechts aanhooren en zijn goeie kleeren verbranden...... Maar dat's uit hoor, ik zal baas Stieltjes aanzeggen dat hij je de werkplaats uitgooit, den eersten keer den besten, als je er weer inkomt! versta je? En nu blijf je hier, totdat je werk overgemaakt is en je de lessen promt kent! Joop zal je overhooren!

Vader ging en jongens bleven alleen. Flip schreef haastig zijn werk over, terwijl Joop het hem vóórzei, keek even de les in, liet zich zoogenaamd door den kleine overhooren en stapte toen met dezen naar 't kantoor, waar vader druk aan 't schrijven was.

„Joop heeft me geholpen, vader, en ik ken de lessen mag ik gaan?"

„Kom eens hier, Flip, luister nu eens goed! Waarom leer je toch zoo bitter slecht? Jongen, wat moet ik met je aanvangen, wat kun je worden als je niets kent!"

„Laat mij dan maar smid worden, vader! Ik ben niet lui, heusch niet, maar ik kan niets van al dat gezeur onthouden......en 't kan mij ook niets schelen?"

Deze laatste onvoorzichtige toevoeging wekte vaders drift weer op, maar hij had aan moeder beloofd, kalm met den jongen te praten en den knaap eens te laten uitspreken daarom zei hij dan ook enkel, op bedaarden toon: „Juist, 't kan je niet schelen, daar sla je den spijker op den kop, je verraadt jezelf, mannetje! Heb je dan niet de minste eerzucht, dat je 't geen schande vindt met je kleineren broer in dezelfde klas te zitten, hij als een der eersten en jij nummer laatst?"

Dat zal niet lang meer duren, vader!"

„Wat meen je dan?"

„Joop gaat naar de derde klas en ik blijf zitten :"

Verstomd keek vader den bengel aan, die daar stond, een pootige knaap van vijftien jaar, forsch, stevig, met flinken oogopslag en in 't geheel niet den indruk makend van een luiaard te zijn. Trouwens, dat was hij ook niet, integendeel! Geen lichamelijke vermoeienis was hem te groot of te langdurig, en hij was ook in de wiskundige vakken nog zoo slecht niet, ofschoon hij er niet in uitblonk, maar van vreemde talen had hij niet het minste begrip en maakte de onmogelijkste fouten!

Waarom vader, die toch in gemoede door den directeur ingelicht was, den jongen dan toch dwong, de Hoogere Burgerschool te bezoeken?

Op dén man afgevraagd zou hij misschien zelf geen afdoend antwoord hebben kunnen geven...... Maar dát stond vast...... smid werd hij niet...... geen ambachtsman, hij, de rijke koopmanszoon. Als het nog techinicus was of machinefabrikant, of zoo iets!

Dat alles ging den koopman in een oogenblik door 't hoofd, terwijl de jongens nog stonden te wachten, angstig wegens Flips laatste antwoord.

Maar tot beider verbazing volgde er geen onweersbui en zei vader eenvoudig: „Nu, als jij dan in elke klas twee jaar wilt zitten, doe je eindexamen, wanneer je al meerderjarig bent.

er naar vragen; maar nergens wordt gij koopgraag gemaakt, nergens wordt het den vreemdeling gemakkelijk gemaakt een souvenir uit Curaçao mede te nemen.

Slechts bij uitzondering worden kunstig bewerkte schildpadden doosjes, kruisjes, hartjes met goud ingelegd als eigenaardigheid uit Aruba u te koop aangeboden. Menigeen weet niet eens, dat op de bovenwindsche eilanden uit quassiahout bekertjes gemaakt worden, die aan het drinkwater een bitteren smaak en laxeerende eigenschappen mededeelen. Hoe aardig wordt hier een of ander landhuis niet met schelpen nagebouwd? Hoe fijn verstaat de geduldige schrijnwerker van Curaçao niet de inlegkunst met verschillende houtsoorten? Van gedroogde zeeplanten worden heel fraaie brieventasschen vervaardigd, en de glinsterend witte versteende planten met haar kunstige vertakkingen en de prachtig getinte groote zeehorens zijn ook zeldzaam te bekomen.

Het is moeilijk aan te geven op welke wijze door dit alles voor Curaçao een nieuwe bron van inkomsten kan worden geopend, maar dat er iets *kan* en *moet* gedaan worden, is onze vaste overtuiging. Eerst na onderlinge bespreking en na ernstige overweging van vóór en tegen kunnen de thans loshangende ideeën samen worden gebracht om te leiden tot een practiesh uitvoerbaar plan. Tot dergelijke bespreking en overweging wilden wij het onze bijbrengen. Moge het eenig resultaat hebben.

Derde Jaarlijksche Verslag der Vereeniging „Oost en West"

Uitgebracht door het Hoofdbestuur en in de Jaarlijksche Algemeene Vergadering van 23 Juni 1902 goedgekeurd.

Wij kunnen ook ditmaal ons jaarverslag beginnen met op den gestadigen vooruitgang der Vereeniging te wijzen. Van 1200, bij het einde van het vorige jaar, is het aantal leden en donateurs gestegen tot 1877, waarvan in Oost-Indië 200, en in West-Indië 31.

Toch zijn wij met dezen vooruitgang niet tevreden en moeten wij rondweg bekennen, dat wij, gelet op het doel, dat de vereeniging nastreeft, van den *ijver*, die de leden zou moeten bezielen om dat doel te helpen bereiken, *veel meer hadden verwacht.*

Wanneer wij toch in aanmerking nemen, dat in *West-Indië* het getal onzer leden in de laatste twee jaren niet noemenswaard is toegenomen, terwijl er te *Paramaribo* nog altijd geen Afdeeling der Vereeniging is tot stand gebracht, dan moeten wij wel tot het besluit komen, dat de kans, dat wij voor de nog vooveel hulp behoevende en hier in Nederland nog veel te weinig bekende West-Indische Koloniën door samenwerking veel goeds zouden kunnen doen, daar te lande niet wordt ingezien òf, dat doel en streven der Vereeniging er nog niet voldoende gekend zijn geworden.

Daar het altijd heel moeilijk is, om iets nieuws, al is het nog zoo goed, algemeen bekend te maken en ingang te doen vinden, hellen wij tot de laatste gevolgtrekk-ng over en drukken daarom vooral onzen leden, die in nauwere betrekking *staan tot West-Indië*, op het hart, om zoowel in Suriname, als op de eilanden zooveel mogelijk mondeling of schriftelijk *propaganda te maken* voor het streven der Vereeniging.

Hetzelfde geldt, ofschoon in minder sterke mate, ook voor *Oost-Indië*, waar eveneens nog slechts betrekkelijk weinigen onder de Europeanen, Inlanders en vreemde Oosterlingen zich geroepen hebben gevoeld, ons den steun van hun optreden als lid te verleenen. Vermoedelijk ligt dezelfde oorzaak: *onvoldoende bekendheid*, ook hier ten grondslag en zou, om tot beterschap te geraken, hetzelfde middel, als voor West-Indië aanbevolen, kunnen worden toegepast.

Waaraan anders dit gebrek aan warme belangstelling en krachtige samenwerking toe te schrijven?

Onze arbeid wil toch zijn in het belang der koloniën! Deed zich nu het geval voor, dat men ons werk afkeurde of geringschatte, dan zouden wij de betrekkelijke lakschheid, waarmee ons pogen ontvangen wordt, kunnen begrijpen.

Men is echter vol lof niet alleen over het schoone en goede aan ons program, maar ook over de wijze, waarop getracht wordt dit tot uitvoering te brengen."

Zoo tevreden zijn wij in Curaçao nu juist niet; wat toch te zeggen van de „Mededeeling" *zonder meer* in N°. 21, 7 Aug.

II. Van het Hoofdbestuur:

Van Z. E. den Minister van Koloniën ontving de Vereeniging eenige exemplaren van het Koloniaal Verslag van Curaçao.

De bedoeling is, zegt de Minister, om dit Verslag in ruimen kring bekend te maken en aangezien „Oost en West", eene speciale Commissie heeft, met het program: populaire kennis omtrent de Koloniën te bevorderen, wordt op medewerking van de Vereeniging gerekend."

Wij voldoen gaarne aan den Ministerieelen wensch en zullen aan enkele Instituten en inrichtingen een exemplaar toezenden. Van de overigen komt er één op onze leestafel en kunnen de andere, voor zooverre de voorraad strekt, door belangstellenden *mondeling of schriftelijk worden gevraagd* aan den Algemeenen Secretaris der Commissiën *op het Bureau Heerengracht 4.*"

Een enkel woord van bespreking van op- of aanmerking, had hier wel op zijn plaats geweest. Ook is er hier op Curaçao in den laatsten tijd genoeg voorgevallen dat de aandacht van „Oost en West" verdiende.

En nu, vooruit, maar zorgt, dat jullie om acht uur thuis bent."

„Vaders voorspelling scheen bewaarheid te zullen worden, niet twee, maar drie jaren zat Flip in de tweede klas, werd toen overgeplaatst naar de derde, die hij niet kon volgen, en zou die op achttienjarigen leeftijd voor den tweeden keer doormaken met jongens, die allen in jaren onder hem stonden.

Wat Flip nooit geweest was als kleine knaap werd hij nu: lui, vadsig, onverschillig, en toen vader hem wel van school moest nemen en hem op een kantoor plaatste, duurde het niet lang, of zijn patroon zond hem weg, daar men geen nietsdoeners en koffiehuisloopers gebruiken kon.

Met veel moeite kreeg de rijke koopman den jongen man nog op een tweede kantoor, maar hier maakte hij het nog erger, bestal de kas om een hooge speelschuld te voldoen en werd tot zes jaren gevangenisstraf veroordeeld.

Het vonnis was moeders dood en maakte van vader een grijsaard. En Joop, die zoo zielsveel van den sterken en goedigen Flip hield, Joop denkt dikwijls bij zich zelven, dat vader toch zeker beter zou gedaan hebben als hij den ouderen broer een ambacht had laten leeren, waarvoor deze zooveel aanleg toonde, in plaats van hem te dwingen tot overdreven, onpractische studie.

Maar Joop zegt het nooit, want vaders eerzucht is al zoo vreeselijk gestraft.

Wenken voor Indie.

Kant-Industrie.

Onlangs werd er van regeeringswege in Zeeland (Sluijs) een onderzoek ingesteld omtrent dezen tak van nijverheid, in overleg met zijne Excellentie den minister van binnenlandsche zaken, die hierin ook zijne belangstelling aan den dag legde.

De stad Sluijs toch was eertijds beroemd om hare kant-industrie en daar de wederontwikkeling eener volkskunst, die geheel tot den vrouwelijken werkkring behoort, het best door vrouwenhanden geleid kan worden, zoo hoop ik, dat *ondernemenden vrouwen* in Indië eveneens hare belangstelling zullen wijden aan de eertijds zoo beroemde „*Palembangsche-kant industrie.*" In Indië heeft men ook nog het daar zoo hoog geroemde „*trawangan*-werk" dat in Europa zelfs in de kunst-industrie-wereld bijna niet bekend is.

Vroeger werd het Padangsch zilverwerk zeer geroemd; nu is het min of meer in verval geraakt; hetzelfde lot zal der Palembangsche kant-industrie beschoren zijn, wanneer deze niet word bevorderd door meerdere uitvoer, maar vooral ook door fijnere bewerking en het aanbrengen van variëteiten. Ook zouden er betere werktuigen voor aangeschaft kunnen worden, opdat tal van vrouwen en meisjes er goed haar brood mede kunnen verdienen.

En al is het *trawangan*-werk, een arbeid van *groot geduld*, van *goede oogen* en van eene *vaste hand*, toch zullen er misschien ook Europeesche dames zijn, die het maken van deze soort kant zouden willen leeren, even als de *batik-kunst* nu in Europa beoefend wordt.

Mevr. J. M. J. Catenius—
van der Meijden,

's Hage, 3 Aug. 1902.

Het bestuur der commissie van „Oost en West", die zich tot taak heeft gesteld de Indische kunstnijverheid te bevorderen, kan aan de schrijfster dezer wenken antwoorden, dat ook de Palembangsche kant-industrie, zoowel knuppel- als trawanganwerk, niet aan zijn aandacht is ontsnapt en dat het zelfs zoo gelukkig is, in een van de ijverige leden der Vereeniging, die onlangs voor eenigen tijd naar Palembang vertrok, iemand gevonden te hebben, die er genoeg belang in stelt, om voor eigen kosten ter plaatse een nauwkeurig onderzoek in te stellen, ten einde ook deze tak van daar inheemsche huisvlijt door ernstig beproefde middelen tot meerderen bloei te brengen.

Mevr. C.—v. d. M. schrijft blijkbaar naar aanleiding van hetgeen verleden week in de Nieuwe Rotterdamsche Courant stond omtrent de wenschelijkheid tot oprichting eener kantindustrieschool hier te lande met regeerings-subsidie, maar dan zal zij zeker eenige dagen later in hetzelfde blad ook wel het tegenschrift daarop gelezen hebben.

Wij zijn het er volkomen mee eens, dat het kantmaken als huisarbeid, zooals dat thans in Europa wordt uitgeoefend, waarbij de arme werksters, die een hongerloon verdienen, allen als oog- en borstlijdsters haar treurig leven voortslepen, waarlijk niet moet worden gepropageerd. Ons dunkt, dat geen vrouw van gevoel zich ten koste van die ellende met echte kant zal willen tooien.

Voor de tropische landen gelden deze bezwaren in mindere mate, daar de werksters er meer in de gezonde buitenlicht en in het volle daglicht kunnen arbeiden, terwijl zij in het zonneland ook met minder verdienste op voldoende wijze in haar levensonderhoud kunnen voorzien. Daarom houdt onze commissie zich ten zeerste aanbevolen voor praktische wenken van vakkundigen op dit gebied.

N. v. Z.

(*Kol. Weekb.*)

Ingezonden Mededeelingen.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Nieuw ontwerp-verordening.

Door dit nieuw ontwerp wordt een wijziging bedoeld in de belasting op grondeigendommen én hypotheken en wel in dier voege, dat voortaan de belasting op hypotheken vervallen zou.

Volgens onze zienswijze belooft dit een uitstekende wet te worden, welke een groven misstand in onze maatschappij zal wegnemen.

Tot dusverre werd er 1% belasting betaald van het kapitaal der hypothecaire schuldvorderingen én van de waarde van de grondeigendommen, voorzoover deze niet met hypotheken waren bezwaard.

Zij, die om de tijden, of uit gebrek aan geld hun goederen met hypotheken bezwaarden, waren volgens de wet *vrij* van grondbelasting. Echter, niettegenstaande de publicatie van 1828: „de houders der hypotheken zullen alsmede de belasting hun opgelegd, niet vermogen over te brengen op de hypotheekschuldigen," is het een bekend feit geworden, „dat de belasting, die de verordening van 1881 heeft gelegd op de hypothecaire schuldeischers, door deze wordt afgewenteld en gelegd op de hypothecaire debiteuren, eigenaars der panden." (*Memorie van Toelichting*). Immers de rente van hypothecaire schuldvorderingen steeg met 1%, juist het bedrag der te heffen belasting. De vrijstelling der wet voor den eigenaar van bezwaarde eigendommen, die immers reeds zooveel rente moest betalen voor de hypotheek, is dus een doode letter geworden.

Maar nog een grover misstand bestaat er.

Dit jaar wordt er belasting geheven over ± *f* 127,000 — méér, dan de werkelijke waarde, volgens de schatting der commissie, der belastbare goederen.

Meermalen toch wordt een eigendom hooger dan de werkelijke waarde belast door de hypotheek. De 1% hoogere rente ook voor deze overwaarde betaald, is dus een te hooge belasting, gestort door lieden reeds overladen met schuld, terwijl zij onbezwaard minder zouden betalen en eigenlijk nu geheel vrij moesten wezen.

Daarbij komt nog „dat elk jaar een deel der belasting verloren gaat, doordat hypotheekhouders ná de hypothecaire schuld geïnd te hebben, hun belasting niet betalen, terwijl bij vervolging blijkt, dat er geen verhaal is."

Het nieuw ontwerp stelt derhalve voor, de belasting op Hypotheken te doen vervallen, immers feitelijk bestaat zij toch niet, en een nieuwe wet te maken betreffende de grondeigendommen.

Een groote moeilijkheid doet zich hier echter voor. „Het gevolg van het ingediende ontwerp, wet geworden, zou zijn dat de grondeigenaars, behalve de belasting, die zij nu in den vorm van verhoogde rente reeds betalen aan de hypothecaire schuldeischers, nogmaals eenzelfde bedrag zouden moeten betalen aan grondbelasting.

Dit moet natuurlijk worden voorkomen". (Memorie v. T.)

Daarom luidt art. 4 van het ontwerp-verordening:

„De interessen, bedongen bij de hypothecaire geldleeningen, aangegaan vóór het in werking treden dezer verordening worden, indien en voor zoover het tijdvak, waarover zij loopen, valt nà de in werking treding dezer verordening, van rechtswege verminderd met één percent.

De schuldenaren, die desniettemin de bij die geldleeningen bedongen interessen ten volle betalen, hebben uit dien hoofde eisch tot terugvordering." (M. v. T.)

Deze nieuwe belastingwet wil derhalve een fout herstellen, waartoe een vroeger wet aanleiding heeft gegeven.

De zeer zeker verkeerde gevolgen dezer vroegere wet liggen op civielrechtelijk terrein, men trede dus ook op dit terrein om het kwaad met wortel en al uit te roeien.

Zulk een edel pogen om een groote onbillijkheid weg te nemen juichen wij van harte toe. Wij hopen, dat de moeilijkheden welke zich zullen voor doen, niet al te groot zullen wezen, opdat de nieuwe wet in werking kunne treden volgens den aanslag van de nieuwe schatting welke na 1 Januari 1903 zal worden gehouden.

Officieele berichten.

Bij Gouvernements-beschikking:

1°. is aan den Heer O. TILLERMAN, 1ste commies, belast met de in- en uitklaring enz. alhier, tot verder herstel van gezondheid, eene verlofsverlenging van ééne maand verleend.

2°. is aan den Heer ELLIE WOUT, Districtmeester op Bonaire, eene verlofsverlenging van acht dagen verleend.

3°. is aan den Heer J. W. J. VAN DER LINDE SCHOTBORGH, Ontvanger, tevens Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht op Aruba, wegens familieaangelegenheden eene verlofsverlenging van ééne maand verleend.

4°. is aan den Heer J. A. P. THIELEN, wd. Griffier bij het Kantongerecht op Bonaire, wegens familieaangelegenheden, eene verlofsverlenging van vijf dagen verleend.

5°. is aan JAN B. VAN BERKEL, Torenwachter op het eiland Klein-Curaçao, tot verder herstel van gezondheid, eene verlofsverlenging voor den tijd van ééne maand verleend.

* *

Namens den Heer Gouverneur van Curaçao wordt bekend gemaakt, dat verschillende landbouwkundige werkjes, uitgegeven door het *Imperial Department of Agriculture for the West-Indies* te Barbados, dagelijks ter inzage van belanghebbenden ter Gouvernements-Secretarie liggen en door Zijn Hoog Edel Gestrenge ter lezing zeer worden aanbevolen.

Publicatie.

Aan personen, die voor gouvernementsrekening reizen of gereisd hebben, en zich vóór of na de reis in quarantaine hebben moeten begeven, kunnen de onvermijdelijk aan de quarantaine verbonden kosten worden restitueerd ten laste van het Xe Hoofdstuk der Staatsbegrooting.

Posterij.

De met de Nederlandsche paketschoener *Gouverneur van den Brandhof* naar St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba te verzenden brievenmalen worden Dinsdag den 23n. dezer om 5 P. M. gesloten.

* *

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Juana Rosa Arria, Lorenza Acosta para entregar á Juana Quilos, Cornelia Daniel, Maria Fincio, J. H. Waters Gravenhorst, Johan Gravenhorst, Dr. S. B. Harris, M. van Mutten, Carmela Montes, Florentina Sentiago, Juan Velez, Federico Vegega.

Aangeteekende stukken: Benjamin Ruiz h., M. J. E. v. d. Meulen.

Minister van Kolonien. ✠

Dinsdag 9 September ll. is Jhr. Mr. T. A. J. VAN ASCH VAN WIJCK overleden. Niemand had na de gelukkige operatie in de maand Mei zulk een spoedigen dood verwacht. Het is een zware slag voor de hollandsche natie in 't algemeen en voor de koloniën in 't bijzonder. Als lid der Tweede Kamer heeft hij de belangen van ons vaderland trouw behartigd. Nadat Z. Exc. vroeger gouverneur was geweest van Suriname, werd hij benoemd tot Minister van Koloniën en gaf blijk geheel berekend te zijn voor dien taak en ook flink op de hoogte te wezen van de zaken in Oost-Indië. Vriend en vijand zullen hem missen, omdat hij getoond heeft te staan boven de partijen en slechts het welzijn der koloniën te willen bevorderen.

Havennieuws.

Woensdag 24 Sept. vertrekt de paketschoener *Gouverneur van den Brandhof* naar de bovenwindsche eilanden; men zorge dus tijdig met zijn bestellingen klaar te wezen om den handel tusschen deze eilanden en Curaçao te bevorderen en zich zelf te bevoordeelen.

Strooheoden.

Alles wijst er op, dat deze industrie opnieuw begint te leven op Curaçao. Allerwegen ziet men hoeden vlechten. De prijs per dozijn is thans gestegen tot f 6. Dit hangt wel samen met den hoogeren prijs van het stroo, maar het batig saldo der werksters wordt toch langzamerhand ook grooter.

Uit goede bron hebben wij vernomen, dat er een begin is gemaakt met de fijnere z. g. panamáhoeden. Een zwaluw maakt echter nog geen lente.

Verbrand.

Zondagmorgen wilde een vrouw op Sta Rosa het licht uitblazen, maar met het ongelukkig gevolg, dat de vlam in de lamp sloeg, welke sprong, waardoor de brandende olie de arme vrouw in brand zette. Aan de gevolge der hevige brandwonden is de ongelukkige in den nacht van Dinsdag overleden.

Volgens *La Cruz* heeft men met zeer veel moeite eerst na 36 uur wachtens den dokter er toe bewogen, zich persoonlijk naar Sta Rosa te begeven. Voor de eer van den betrokkene en voor het algemeen belang, hopen wij eenige nadere verklaring te ontvangen.

John Godden.

Uit Aruba schrijft men, dat de quaestie-Godden reeds lang hangende was. Inderdaad bezit genoemde Engelschman op Aruba een stuk grond, waarvoor door hem jaarlijks belasting wordt betaald, maar door welke belasting enkel en alleen het recht wordt verkregen om dit erf te beplanten, doch onder uitdrukkelijke voorwaarde, dat de maatschappij voor phosphaatontginning graven mag in dezen grond, zoo dit voor de exploitatie van goud of phosphaat noodig mocht blijken. Dit laatste is gebleken en een gedeelte van GODDENS terrein voor hem hierdoor onbruikbaar geworden, doch volgens te voren gesteld conditiën. Wijlen de heer CHUMACEIRO heeft deze zaak reeds jaren lang geleden vruchteloos bepleit, ook nu zal de heer HENNIKER HEATON niet gelukkiger zijn.

Goudmijnen.

De goudgraving op Aruba kost der maatschappij groote schatten. Iedere maand wordt er *f*12,000 arbeidsloon uitgekeerd. Het kapitaal van *f*1,500,000 zal zijn uitgegeven, alvorens men noemenswaard voordeelen heeft verkregen. Tot 3000 voet diep wil men graven in de vaste hoop daar rijke goudaderen te treffen. Van harte wenschen wij, dat zulk een dure voorbereiding goede gevolgen hebbe.

Buitenland.

Engeland. — Een sprekende statistiek is die, welke onlangs werd opgemaakt in een belangwekkend Engelsch blauwboek over de bevolking, de industrie en den handel van Engeland en sommige voorname landen.

Wat de bevolking betreft was sinds 1871 de jaarlijksche vermeerdering, in Engeland bijna 1%, in Frankrijk nihil, in Duitschland ruim 1% en in de Vereenigde Staten meer dan 1½%. De toename in bevolking van de Vereenigde Staten in de laatste 30 jaren is bijna even groot als de geheele bevolking van Engeland tegenwoordig. De vermeerdering van Duitschland is bijna 6 milioen meer dan die van Engeland.

Verbazingwekkend is de vooruitgang van den uitvoerhandel in Duitschland en de Vereenigde Staten. Ook in Frankrijk is de vermeerdering van den omtzet percentsgewijze sterker dan in Engeland. Ziehier een vergelijkend staatje.

LAND	Jaarlijksche uitvoer in de periode 1880—'84	Jaarlijksche uitvoer in de periode '96—1900	Vermeerdering in 1896—1900 tegenover de periode 1880—1884. Bedrag	pCt.
	milli-oenen.	milli-oenen.	milli-oenen.	
Engeland	2808	2988	180	6,4
Frankrijk	1656	1800	144	8,7
Duitschland	1872	2304	482	28,1
Ver. Staten	1982	2844	852	42,8

Engeland staat nog bovenaan, doch is bijna ingehaald door de Vereenigde Staten. Dat was aan het einde van 1900. Sinds dien is de Engelsche uitvoer verminderd en kan men veilig zeggen dat de Vereenigde Staten het Vereenigd koninkrijk over het hoofd zijn gewassen, terwijl ook Duitschland dicht bij het totaal van Engeland zal staan.

Een gevolg van het verlies der handelssupprematie zal ongetwijfeld zijn het langzame verlies der suprematie ter zee, waarvan trouwens de symptomen reeds zichtbaar zijn.

— Van de wijzigingen in het Engelsche ministerie, verleden week door ons medegedeeld, was wel de belangrijkste de benoeming van den heer Ritchie tot minister van financiën, in de plaats van Sir Michael Hicks-Beach. Die benoeming wordt door de Engelsche groote bladen over het algemeen met ingenomenheid begroet. De „Times" en de „Daily Telegraph" wijzen er op, dat Ritchie het volle vertrouwen der leidende financieele en handelskringen geniet. Slechts de „Daily News" betreurt het, dat geen eerste-rang-staatsman de plaats van Sir Michael inneemt. Met erkenning der vele verdiensten van Ritchie zegt het blad, dat hij met Sir Michael Hicks-Beach of Sir William Harcourt niet te vergelijken is. Alleen wijst het er met voldoening op, dat Ritchie geen voorstander van beschermende rechten is.

Een tweede merkwaardige benoeming is die van Austen Chamberlain, den zoon van den minister van koloniën tot postmeester-generaal met een zetel in het kabinet. Zoo zijn dan vader en zoon eindelijk vereenigd in het ministerie, en heeft de zoon gelegenheid de politiek zijns vaders krachtig te steunen. Deze benoeming is dus niet alleen een bevordering voor den zoon maar ook een hulde aan den vader.

Frankrijk. — De abbé Gayraud, die de gunst der Bretagners al verbeurd heeft omdat hij tot kalmte maande, ziet den toestand in Brétagne, vooral in het departement Finistère zeer donker in. „Vele boeren", zei hij „zullen zich liever laten doodtrappen door de paardenhoeven, dan de zusters te zien vertrekken, verjaagd door de soldaten. De gemoederen zijn zóó overspannen, dat één woord van ons voldoende is om een opstand te doen uitbreken. En een geheel leger zou dan noodig zijn om dezen opstand te bedwingen."

Het is daarom dubbel te hopen, dat de regeering ingaat op het soort compromis tusschen den prefect en de zusters gesloten. De prefect van het departement Finistère (Brétagne) heeft n. l. beloofd, der regeering den wensch van admiraal Cuverville over te brengen, om het decreet tot sluiting der geestelijke scholen voor den Franschen Staatsraad te brengen, naar welks beslissing de zusters zich dan zouden voegen. Hangende de beslissing zoude dan alle vervolgingen worden opgeheven.

— De prefect van Finistère heeft nog een laatste poging aangewend om de bevolking der vier weerspannige dorpen Saint Méen, Ploudaniel, Lesneven en Folgoët tot kalmte te brengen. Hij heeft een circulaire uitgevaardigd haar erop wijzend, dat zij langs wettigen weg tegen den maatregel in verzet kan komen, maar zich met geen geweld verzetten moest, daar aan de wet toch het laatste woord bleef. Hij heeft verder in twee der gemeenten een rede gehouden tegenover de opgewonden bevolking, die hem toeriep dat zij geen geweld zou plegen, zoolang men het haar niet deed; maar dat zij tot den dood aan het geweld zoude weerstand bieden. Wij zullen ons laten vermoorden, riep men hem toe. De abbé Gayraud en de vice-admiraal de Cuverville vroegen, dat men de uitvoering van het besluit zou uitstellen om den zusters alsnog gelegenheid te geven, de geëischte machtiging te vragen.

— Te Plougonvelin en Ploumoguer, in Brétagne, zijn de zusterscholen thans ook ontruimd.

Dat het verzet nog niet afneemt, kunnen we lezen uit het bericht over de gevechten te Plougonvelin en te Ploumoguer. Toen te Ploumoguer de gewapende macht tegenover de boeren stond, kwam een der laatsten naar voren en sprak den commissaris van politie, Robert, aldus toe:

„De Franschen zijn te Fachoda geweken. Thans laat men ze vrouwen verjagen. De zusters hebben ons groote diensten bewezen. Maar ik zie, dat de vrijheid verwelkt is, de gelijkheid gebannen, de broederschap miskend."

Leven de zusters! Leve de vrijheid! antwoordde de menigte.

In de voorste rijen der opposanten stond de burgemeester van Ploumoguer, Cloître, met den adjunct, beiden

getooid met de sjerp, en ook de pastoor van het plaatsje, Guëven. Een oogenblik werd er onderhandeld, de commissaris wilde de tegenstanders aan een zoet lijntje trachten weg te praten. De burgelijke overheidspersonen verklaarden echter aan de politie-autoriteiten, dat zij niet instonden voor hun volk. De boer van daar even kwam nu weer naar voren en sprak: Wij danken de burgers, dat zij in zoo grooten getale zijn opgekomen. Wij weten, dat er tegen de gewapende macht geen verzet mogelijk kan zijn. Deze betooging achten wij voldoende, want wij willen een opstand van Franschen onder elkaar vermijden. Wij moeten elkander niet dooden, want de dag zal komen, dat wij ons zullen hebben te verdedigen tegen den vreemdeling. Heeren commissarissen, als gij van harte uw taak verricht, dat zijt ge geen Franschen!

Weer verzoekt de commissaris de menschenmassa uiteen te gaan. Maar er komt geen beweging in. Het pad is nauw en de gendarmes, die ten slotte den weg zullen ontruimen, worden duchtig met stokslagen onthaald. Ondanks een enkele bebloede kop slaagt de politie er in de menschen terug te dringen, maar bij 't schoolgebouw gekomen, staat zij voor een nieuwe hinderpaal, een verschansing van omgekeerde karren, stevig met kettingen aan elkaar bevestigd. Twee uren zijn noodig geweest om hier door te breken. Nog meer moeilijkheden moesten worden overwonnen voor de school genomen was, want voor de deur was een troep jonge meisjes geposteerd, die met klem protesteerden tegen het openbreken der deur. Sommaties hielpen niet. De deur week ten slotte voor den slotenmaker. Na vijf uren worstelen was de school veroverd.

Te Plougonverlin is het op dezelfde wijze toegegaan. De gendarmes te paard, die hier de menigte op zij wilden dringen, hebben het zwaar te verantwoorden gehad, doordat de boeren met hun geduchte knuppels op de paarden insloegen, die in alle richtingen uiteen vlogen. Een der manschappen tuimelde onderst boven en was bijna onder den voet gekomen. Van de paarden zijn er eenige ernstig gekwetst.

Intusschen heeft het Hof van Appel te Lyon al uitgemaakt, dat de verzegelingen der scholen onwettig zijn, op grond van de overtuiging, dat het hier een zaak van privaatrecht betreft, schending van eigendom door den prefect, die niet anders kan handelen in dezen dan als een particulier, want het Hof kan in de wet geen bevoegdheid tot verzegeling van scholen lezen. De school mag ontruimd worden, doch zoodra dat is geschied, is het schoolgebouw een gewoon wereldlijk voorwerp van eigendom, waar de wet op de congregatiën niets mee van doen heeft. Zulk een huis mag niet verzegeld worden, en de zegels, die in casu zijn opgelegd, moeten worden verbroken.

Transvaal.—Op het punt van naar Karlsbad te vertrekken, waar hij herstel zijner geknakte gezondheid ging zoeken, is Lukas Meijer, een der voormannen van de Boeren en vroeger president van den Volksraad der Zuid-Afrikaansche Republiek, te Brussel plotseling aan een hartverlamming bezweken.

Lukas Meijer was niet van plan zich te Brussel op te houden. Bij zijn aankomst aldaar voelde hij zich echter niet wel en huurde hij daarom voor een of twee nachten een appartement in een familiehotel in de buurt van het huis door mevrouw Louis Botha betrokken. Hij voelde zich 's middags vrij wel en maakte toen met zijn dochter, die uit Brest was gekomen, een wandeling. Hij was uitermate opgeruimd, zoodat men zijn ongesteldheid geweken dacht. Des nachts sliep hij slecht, doch 's morgens voelde hij zich zeer wel, tegen twee uur veranderden echter plotseling zijn trekken. Hij raakte buiten kennis en was al dood, toen de drie doctoren, die ontboden waren, aankwamen. Mevrouw Meijer, die met mevrouw Botha en mejuffrouw Reitz bij het sterfbed stonden is, wanhopig. Een besluit omtrent de begrafenis is dan ook nog niet genomen. Men verwacht echter, dat Meijer te Brussel zal ter aarde worden besteld.

Generaal Lukas Meijer is 54 jaar oud geworden.

Het stoffelijk hulsel van Lukas Meijer is gebalsemd. Talrijke personen lieten zich inschrijven ter betuiging hunner deelneming aan het doodenhuis. Alle Boerenautoriteiten zonden hun rouwbelag aan mevrouw Meijer, evenals de Engelsche staatslieden en hoofdofficieren, die aan den oorlog deelnamen, o. a. Salisbury, Lansdowne, Roberts, Kitchener en French. De teraardebestelling zal in Pretoria plaats hebben.

— Het *Hbld.* heeft een gesprek gehad met Reitz over den vrede, te belangrijker omdat deze onder de onverzoenlijken is te rekenen die het sluiten van den vrede niet zonder leede oogen hebben aangezien.

„Ik begrijp, dat men hier verbaasd is geweest," ving de heer Reitz aan. „want het rapport van Smuts was, wat den stand van de oorlogvoering betreft, volkomen juist. De commando's verkeerden nog in vrij gunstigen toestand. Er waren geen kleeren, maar we wisten ons te helpen, op vele plekken was geen kost, maar elders was overvloed en allen hadden daarheen kunnen trekkén. Munitie was er ook nog.

„En toch moesten we besluiten tot den vrede en wel voornamelijk om den treurigen toestand van de vrouwen en kinderen *buiten* de kampen. Er waren er een 7000-tal die hun mans en vaders op commando aan bepaalde plekken bonden. Zij waren midden tusschen de Kaffers en liepen gevaar door dezen mishandeld te worden, dus konden de mans hen niet onbeschermd in het veld laten. Te gelijkertijd konden de mannen niet op zekere plekken blijven, omdat daar geen voldoende kost was. Op andere plekken — bijv. in Zoutpansberg en Waterberg — was kost genoeg voor alle commando's in het veld, niets belette den commando's daarheen te trekken, maar ze mochten de vrouwen en de kinderen niet achterlaten. En ze medenemen ging ook niet, de laatste wagen was verbrand, zoodat ze te voet tusschen de Engelsche blokhuizen hadden moeten doorgaan."

— Konden deze vrouwen en kinderen niet in de kampen komen? Deze waren wel geen gezochte plaatsen, maar ze hadden het er allicht beter gehad dan in het veld?

„De Engelschen hebben geweigerd deze vrouwen en kinderen op te nemen. Ik denk, dit was een slinksche streek hun ingegeven door een verrader, die hun onze moeilijkheid had gezegd. Het gevaar, dat deze vrouwen liepen, was wel de voornaamste beweegreden die onze officieren drong de vredesvoorwaarden aan te nemen.

„Had dit gevaar niet bestaan, dan hadden we den strijd nog lang kunnen volhouden. Er is gezegd, dat de kost weinig was; dit was alleen waar voor zekere plekken; ik zelf heb gezien mais, door de Kaffers gezaaid, waarvan genoeg was om wel honderdduizend man maanden lang te voeden.

„Op de samenkomst te Vereeniging opperden sommige sprekers het denkbeeld, dat de commando's, die er zeer slecht aan toe waren, zich zouden overgeven met de vrouwen en kinderen en dan de andere commando's den strijd zonden volhouden. Daarop werd geantwoord, dat zulk een besluit verdeeldheid moest brengen onder ons volk."

— Zou niet reeds het gedrag van de *handsuppers* verdeeldheid hebben gebracht onder uw volk? vroeg de redacteur.

„Och — merkte de heer Reitz ongeveer op — er zijn zoovele redenen, die een man er toe kunnen brengen zich te onderwerpen en wie zal het den man en vader kwalijk nemen, wanneer hij uit bezorgheid voor het leven, het welzijn van vrouw en kinderen de wapens neerlegt. Maar — en hier kreeg des heeren Reitz stem een ietwat scherpen klank en blonk een harde glans in zijn zachtmoedig blikkende oogen — die zich noemende „National Scouts", de Judas Iskarioth's, die tegen het eigen volk de wapens hebben gevoerd, met die zal het nooit recht komen."

„Over het algemeen," zoo zeide hij nog op een nadere vraag, „waren de menschen zeer terneergeslagen over de vredesvoorwaarden, maar ik heb nog nooit iemand zelf hooren zeggen, dat hij ontevreden was over het gevallen besluit. Wel hebben anderen dat van sommigen gezegd, maar ik heb het nooit door iemand zelf hooren zeggen. En toen de menschen den uitleg hoorden, waarom het besluit was genomen, berusten zij daarin."

Beslist weigerde de heer Reitz zich uit te laten over de toekomst van zijn volk.

„Ik zou zelf niet terug willen naar Zuid-Afrika maar ik zou evenmin willen ook maar de mogelijkheid te openen dat mijn landgenooten in Zuid-Afrika zouden benadeeld kunnen worden door mijn denkbeelden. Hun plicht is zich te gedragen als trouwe onderdanen van het nieuwe gezag. Als ik zelf in Zuid-Afrika ging wonen, zou ik het ook mijn plicht achten om niets te ondernemen dat in de verte ook naar zou lijken op samenspannen tegen Engeland.

„Ik zelf ben niet voornemens terug te gaan en mij of mijn kinderen te stellen onder Engelsch gezag. Ik meen echter, en dat is ook de meening van comm.-gener. Botha, dat ons volk — als geheel — in Zuid-Afrika behoort te blijven. Ook onze voormannen — in het algemeen — moeten daar blijven."

—En gij zelf, gij behoort toch ook tot de voormannen van uw volk?

„Ik ga niet terug. Maar neen, dat kan ik niet zeggen. Ik ben als ieder mensch in Gods hand en ik kan niet zeggen wat ik zal doen. Maar het ligt niet in mijn voornemen om terug te gaan. Ik heb daarvoor private en publieke redenen. Ik ben ambtenaar geweest en bezit geen plaats waar ik kan wonen, zooals andere voormannen. Ik beschouw dat die moeten blijven om ons volk te helpen, niet om de Engelschen te helpen ons volk te regeeren, want ik meen dat dit door Engeland verlangd en beproefd zal worden. Ik hoop en vertrouw dat zij daarin niet zullen slagen. Zij zouden graag onze voormannen maken tot medeplichtigen aan hun misdaad."

Advertentiën.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1902.	Zulia	Caracas	Marcb.	Philad.	Zulia	Caracas
Vertrekt van NEW-YORK	Aug. 16	Aug. 23	Aug. 30	Sept. 6	Sept. 13	Sept. 20
Komt aan te SAN JUAN		28		11		25
Vertrekt van "		29		12		26
Doet CURAÇAO aan		31		14		28
Komt aan te LA GUAIRA	23	Sept. 1	Sept. 6	15	20	29
Vertrekt van "	24	3	7	17	21	Oct. 1
Komt aan te PTO. CABELLO		4		18		2
Vertrekt van "		4		18		2
Komt aan te CURAÇAO	25	5	8	19	22	3
Vertrekt van "		7	15	21	29	5
Doet LA GUAIRA aan		8		22		6
" SAN JUAN "	Sept. 1	10		24		8
Komt aan te NEW-YORK	8	15	22	29	Oct. 6	18

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Zulia	Merida	Marcb.	Merida	Zulia	Merida
Vertrekt van CURAÇAO	Aug. 25	Sept. 1	Sept. 8	Sept. 15	Sept. 22	Sept. 29
Komt aan te MARACAIBO	26	2	9	16	23	30
Vertrekt van "	30	5	13	19	27	Oct. 3
Komt aan te CURAÇAO	31	6	14	20	28	4